

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตผักตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรศูนย์พัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งสัมภาษณ์จากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย จำนวนทั้งหมด 130 ครอบครัว โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรที่ผ่าน การรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร จำนวน 86 ครอบครัว และกลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่ผ่านการรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร จำนวน 44 ครอบครัว และนำข้อมูลที่ได้มาทำการศึกษา ผลการศึกษาแบ่ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP แต่ละกลุ่มแบ่งการรายงานผลการศึกษาก่อเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดและจำนวนคนที่เป็นแรงงานผลิตผัก ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรจนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชปลอดสารพิษ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย การติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร ระยะเวลาการรับรองระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมในปัจจุบันและแหล่งจำหน่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

ตอนที่ 2 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดและจำนวนคนที่เป็นแรงงานผลิตผัก ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรจนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชปลอดสารพิษ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย การติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร ระยะเวลาการรับรองระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมในปัจจุบันและแหล่งจำหน่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP และผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.0 และเพศหญิง ร้อยละ 14.0

ตารางที่ 2 เพศของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

เพศ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ชาย	74	86.0
หญิง	12	14.0
รวม	86	100.0

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 37 ปี โดยมีอายุมากที่สุด 54 ปี และต่ำสุด 25 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี ร้อยละ 61.6 รองลงมา คือ มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี ร้อยละ 18.6 มีอายุอยู่ในช่วง 21 - 30 ปี ร้อยละ 14.0 และมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 5.8 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 อายุของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

อายุ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
21 – 30	12	14.0
31 – 40	53	61.6
41 – 50	16	18.6
มากกว่า 50	5	5.8
รวม	86	100.0

อายุต่ำสุด 25 ปี

อายุสูงสุด 54 ปี

อายุเฉลี่ย 37.01 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.24 ปี

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 60.5 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 29.1 และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 10.5 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระดับการศึกษา	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	52	60.5
ประถมศึกษาปีที่ 4	25	29.1
ประถมศึกษาปีที่ 6	9	10.5
รวม	86	100.0

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 8,361.63 บาทต่อเดือน รายได้สูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน รายได้ต่ำสุด 3,000 บาทต่อเดือน เกษตรกรส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 47.7 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 26.7 และมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 25.6 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	22	25.6
5,001 - 10,000	41	47.7
มากกว่า 10,000 บาท	23	26.7
รวม	86	100.0

รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท รายได้สูงสุด 15,000 บาท

รายได้เฉลี่ย 8,361.63 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,276.05 บาท

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 2.92 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 - 2 คน และ 3 - 4 คน ร้อยละ 45.4 เท่าๆ กัน รองลงมา มีจำนวน 5 - 6 คน ร้อยละ 9.2 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1 - 2	39	45.4
3 - 4	39	45.4
5 - 6	8	9.2
รวม	86	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 1 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 6 คน

ค่าเฉลี่ย 2.92 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 คน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานผลิตผักเฉลี่ย 2.76 คน มีจำนวนแรงงานผลิตผักสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานผลิตผัก จำนวน 1 - 2 คน และ 3 - 4 คน ร้อยละ 46.5 เท่ากัน รองลงมา คือ จำนวน 5 - 6 คน ร้อยละ 7.0 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 9 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบัน (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3 - 5	19	22.1
6 - 8	66	76.7
มากกว่า 9	1	1.2
รวม	86	100.0

ระยะเวลาดำสุด 3 ปี ระยะเวลาสูงสุด 12 ปี
 ค่าเฉลี่ยระยะเวลา 6.79 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.50 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันของเกษตรกรเฉลี่ย 7.21 ปี ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันของเกษตรกรสูงสุด 16 ปี ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันของเกษตรกรต่ำสุด 3 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันนาน 7 - 10 ปี ร้อยละ 64.0 รองลงมาเกษตรกรมีระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันนาน 3 - 6 ปี ร้อยละ 27.9 และเกษตรกรมีระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันนานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 8.1 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบัน (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3 - 6	24	27.9
7 - 10	55	64.0
มากกว่า 10	7	8.1
รวม	86	100.0

ระยะเวลาดำสุด 3 ปี ระยะเวลาสูงสุด 16 ปี
 ค่าเฉลี่ยระยะเวลา 7.21 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.34 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกร มีระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ 2 ปี ร้อยละ 75.6 และมีระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ 1 ปี ร้อยละ 24.4 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1	21	24.4
2	65	75.6
รวม	86	100.0

ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยของเกษตรกรเฉลี่ย 6.56 ปี ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยสูงสุด 8 ปี ต่ำสุด 3 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยนาน 7-8 ปี ร้อยละ 72.1 รองลงมาคือ เป็นสมาชิกลานาน 5-6 ปี ร้อยละ 16.3 และมีระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย 3 - 4 ปี ร้อยละ 11.6 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3 - 4	10	11.6
5 - 6	14	16.3
7 - 8	62	72.1
รวม	86	100.0

ระยะเวลาดำสุดคือ 3 ปี
ค่าเฉลี่ยระยะเวลาคือ 6.56 ปี

ระยะเวลาสูงสุดคือ 8 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.27 ปี

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งที่เกษตรกรติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตรเฉลี่ย 15.47 ครั้งต่อปี สูงสุด 27 ครั้งต่อปี ต่ำสุด 9 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 11–15 ครั้งต่อปี ร้อยละ 54.7 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 16–20 ครั้งต่อปี ร้อยละ 32.5 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า 20 ครั้งต่อปี ร้อยละ 8.1 และเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 6–10 ครั้งต่อปี ร้อยละ 4.7 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนครั้งที่เกษตรกรติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตรของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

จำนวนครั้งที่เกษตรกรติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร (ครั้ง/ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
6 – 10	4	4.7
11 – 15	47	54.7
16 – 20	28	32.5
มากกว่า 20	7	8.1
รวม	86	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 9 ครั้ง/ปี จำนวนครั้งสูงสุด 27 ครั้ง/ปี
 จำนวนครั้งเฉลี่ย 15.47 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.59 ครั้ง/ปี

ผลการศึกษา เกษตรกรที่ได้รับการรับรองระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรพบว่า ได้รับการรับรองว่าเป็นระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมจำนวน 2 ปี ร้อยละ 75.6 และได้รับการรับรองว่าเป็นระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม 1 ปี ร้อยละ 24.4 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ระยะเวลาที่ได้รับการรับรองระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1	21	24.4
2	65	75.6
รวม	86	100.0

ผลการศึกษา พบว่า จำนวนเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายผักที่โครงการหลวง ร้อยละ 30.2 รองลงมาคือพ่อค้ารับซื้อ ร้อยละ 28 จำหน่ายเองบ้างบางครั้ง ร้อยละ 24.4 มีพ่อค้ามารับซื้อ ร้อยละ 28.0 และจำหน่ายโดยวิธีอื่นๆ ร้อยละ 5.8 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แหล่งจำหน่ายผักของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
โครงการหลวง	26	30.2
ห้างสรรพสินค้า	10	11.6
พ่อค้ารับซื้อ	24	28.0
จำหน่ายเองบ้างบางครั้ง	21	24.4
อื่นๆ	5	5.8
รวม	86	100.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม

ผลการศึกษาในตารางที่ 16 ได้ผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมคือการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชให้น้อยที่สุด ตอบถูกต้อง ร้อยละ 54.7 และตอบผิดร้อยละ 46.3
2. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม คือการเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุกขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตอบถูกต้อง ร้อยละ 73.3 และตอบผิดร้อยละ 26.7
3. เกษตรกรที่จะทำการปลูกพืชผักในระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี ตอบถูกต้อง ร้อยละ 54.7 และตอบผิดร้อยละ 45.3
4. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกเท่ากับผู้บริโภค ตอบถูกต้อง ร้อยละ 50.0 และตอบผิดร้อยละ 50.0
5. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชผักโดยให้เลิกใช้สารเคมีทุกประเภท ตอบถูกต้อง ร้อยละ 54.7 และตอบผิดร้อยละ 45.3
6. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมก็คือระบบการเกษตรอินทรีย์นั่นเอง ตอบถูกต้อง ร้อยละ 23.3 และตอบผิดร้อยละ 76.7

7. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าระบบการเกษตรแบบอื่นๆ ตอบถูกต้อง ร้อยละ 40.7 และตอบผิดร้อยละ 59.3

8. เกษตรกรที่ใช้ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมเท่านั้น ที่จะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการหลวง ตอบถูกต้อง ร้อยละ 55.8 และตอบผิดร้อยละ 44.2

9. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ทำให้มีรายได้มากขึ้นสุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเกษตรกรที่ปลูกพืชผักที่ใช้วิธีการอื่นๆ ตอบถูกต้อง ร้อยละ 53.5 และตอบผิดร้อยละ 46.5

10. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะช่วยในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติได้ดีกว่าการเกษตรในระบบอื่นๆ ตอบถูกต้อง ร้อยละ 47.7 และตอบผิดร้อยละ 52.3

ตารางที่ 16 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมคือการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชให้ใช้น้อยที่สุด	47 (54.7)	39 (45.3)
2. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม คือการเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุกขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค	63 (73.3)	23 (26.7)
3. เกษตรกรที่จะทำการปลูกพืชผักในระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี	47 (54.7)	39 (45.3)
4. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกเท่ากับผู้บริโภค	43 (50.0)	43 (50.0)
5. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชผักโดยให้เลิกใช้สารเคมีทุกประเภท	47 (54.7)	39 (45.3)
6. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมก็คือระบบการเกษตรอินทรีย์นั่นเอง	20 (23.3)	66 (76.7)
7. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าระบบการเกษตรแบบอื่นๆ	35 (40.7)	51 (59.3)

ตารางที่ 16 (ต่อ) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
8. เกษตรกรที่ใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมเท่านั้น ที่จะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการหลวง	48 (55.8)	38 (44.2)
9. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ทำให้มีรายได้มากขึ้นสุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเกษตรกรที่ปลูกพืชผักที่ใช้วิธีการอื่นๆ	46 (53.5)	40 (46.5)
10. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม จะช่วยในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้ดีกว่าการเกษตรในระบบอื่นๆ	41 (47.7)	45 (52.3)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

ผลการศึกษาในตารางที่ 17 พบว่า จำนวนเกษตรกรทั้งหมดไม่มีการปฏิบัติในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ ในประเด็น

1. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำการปลูกพืชผัก ท่านได้นำสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ มาหาอาหารหรือกินหญ้าในบริเวณแปลงปลูกพืชผัก
 2. การพรวนดิน หรือพลิกผิวดิน เกษตรกรใช้วัวควายเป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยในการไถคราดดิน
 3. น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยต่อเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ โดยหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน
 4. ในการเก็บรักษาพืชผัก เกษตรกรได้จัดบริเวณหรือสถานที่ที่สามารถ ควบคุมความชื้นที่เหมาะสมให้คงที่ได้ตลอดเวลา
- เกษตรกรทั้งหมดมีการปฏิบัติในประเด็น
1. เกษตรกรได้ทำการวางวัชพืช หรือต้นไม้อื่นๆ โดยรอบแปลงปลูก เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา
 2. ก่อนลงแปลงเพาะปลูก เกษตรกรได้แต่งการด้วยเครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ที่สะอาดอยู่เสมอ

3. ในการเก็บ หรือจับพืชผล เกษตรกรใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและ ป้องกันการชำรุดหรือเสียหาย

4. ส่วนการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านการรอกการบรรจุ หรือรอกการขนย้ายบริเวณที่ทำการบรรจุ หรือเก็บ มีการรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวดเสมอ มีการปฏิบัติ ร้อยละ 64.0 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 36.0 และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกชนิดเดียวกันมาเป็นเวลานานหลายปี ร้อยละ 54.7 และร้อยละ 45.3

ตารางที่ 17 การปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านได้ทำการปลูกพืชผัก โดยปลูกชนิดเดียวกันมาเป็นเวลานานหลายปี	39 (45.3)	47 (54.7)
2. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำการปลูกพืชผัก ท่านได้นำสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ มาหาอาหารหรือกินหญ้าในบริเวณแปลงปลูกพืชผัก	0 (0.0)	86 (100.0)
3. ในการพรวนดิน หรือพลิกผิวดิน ท่านใช้วัวควายเป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยในการไถคราดดิน	0 (0.0)	86 (100.0)
4. น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยต่อเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ โดยหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน	0 (0.0)	86 (100.0)
5. โดยปกติ ท่านได้ทำการถางวัชพืช หรือคัน ไม้เล็กๆ โดยรอบแปลงปลูก เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา	86 (100.0)	0 (0.0)
6. ก่อนลงแปลงเพาะปลูก ท่านได้แต่งการด้วยเครื่องนุ่งห่มและ เครื่องใช้ที่สะอาดอยู่เสมอ	86 (100.0)	0 (0.0)
7. ในการเก็บ หรือจับพืชผล ท่านใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและ ป้องกันการชำรุดหรือเสียหาย	86 (100.0)	0 (0.0)
8. ในขณะรอกการบรรจุ หรือรอกการขนย้ายบริเวณที่ทำการบรรจุ หรือเก็บ มีการรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวดเสมอ	55 (64.0)	31 (36.0)
9. ในการเก็บรักษาพืชผัก ท่านได้จัดบริเวณหรือสถานที่ที่สามารถ ควบคุมความชื้นที่เหมาะสมให้คงที่ได้ตลอดเวลา	0 (0.0)	86 (100.0)

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพของดินที่จะปลูกบางครั้ง ร้อยละ 66.3 และคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืช ร้อยละ 33.7 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ	
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)
ในการปลูกผัก ท่านได้ทำการคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพของดินที่จะปลูกหรือไม่	29 (33.7)	57 (66.3)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำความสะอาดทุกครั้งเมื่อนำพืชผักออกจากแปลง ก่อนบรรจุในภาชนะเพื่อรอการขนย้ายหรือขาย โดยล้างพืชผักเหล่านั้นด้วยน้ำสะอาดเสมอ ร้อยละ 69.8 แต่เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกพืชเป็นบางครั้ง ร้อยละ 68.6 และไม่ใช่ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ ร้อยละ 46.5 และเกษตรกรหรือบุคคลที่ล้างหรือบรรจุพืชผัก ทั้งหมดไม่ได้สวมถุงมือที่สะอาดทุกครั้ง หรือทำความสะอาดมือก่อนการทำงานทุกครั้ง (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 การทำความสะอาดในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก บ่อยครั้ง มากน้อยเพียงใด	27 (59.0)	59 (68.6)	0 (0)
2. ในการนำพืชออกจากแปลง ท่านใช้ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ	40 (46.5)	41 (47.7)	5 (5.8)
3. เมื่อนำพืชผักออกจากแปลง ก่อนบรรจุในภาชนะเพื่อรอการขนย้ายหรือขาย ท่านได้ทำการล้างพืชผักเหล่านั้น ด้วยน้ำสะอาดเสมอ	60 (69.8)	26 (30.2)	0 (0.0)
4. เกษตรกรหรือบุคคลที่ทำการล้างหรือบรรจุพืชผัก ได้สวมถุงมือที่สะอาดทุกครั้ง หรือทำความสะอาดมือก่อนการทำงานทุกครั้ง	0.0 (0)	62 (72.1)	24 (27.9)

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเกษตรกรทั้งหมด ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีในการเพาะปลูกระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ไม่ใช้สารเคมีเพื่อช่วยกำจัดแมลง และไม่ใช้สารอื่นๆ เช่น จุลินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูก ส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูกพืชผัก พบว่า ไม่มีการใช้ร้อยละ 40.7 รองลงมา ร้อยละ 29.1 มีการใช้น้อย ร้อยละ 17.4 มีการใช้ปานกลาง และมีการใช้มาก ร้อยละ 12.8 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 การใช้สารต่างๆในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	การปฏิบัติ			
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
1. ในการปลูกผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านยังคงใช้ปุ๋ยเคมีช่วยในการเพาะปลูกหรือไม่ระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	86 (100.0)
2. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูกพืชผักมากน้อย ในระดับใด	11 (12.8)	15 (17.4)	25 (29.1)	35 (40.7)
3. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม มาใช้ ท่านต้องใช้สารเคมีเพื่อช่วยกำจัดแมลง มากน้อยใน ระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	86 (100.0)
4. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมาใช้ ท่านต้องใช้สารอื่นๆ เช่น จุลินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูก มากน้อยในระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	86 (100.0)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบและรับรองเมล็ดพันธุ์ที่นำมาใช้ว่าปลอดจากสารปนเปื้อนในระดับที่ปลอดภัยทุกครั้งร้อยละ 98.8 และมีการตรวจสอบรับรองเป็นบางครั้ง ร้อยละ 1.2 (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การคัดเลือกในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
เมล็ดพันธุ์ที่นำมาใช้ ได้ผ่านการตรวจสอบหรือรับรองว่าปลอด จากสารปนเปื้อนในระดับที่ปลอดภัยทุกครั้ง	0 (0.0)	1 (1.2)	85 (98.8)

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับความสะอาดหรือความปลอดภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ปรึกษากับเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ร้อยละ 79.1 และปรึกษาเป็นบางครั้ง ร้อยละ 20.9 (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความถี่การขอรับคำปรึกษาในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
เมื่อท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับความสะอาดหรือความปลอดภัย ท่านได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง	68 (79.1)	18 (20.9)	0 (0.0)

ตอนที่ 2 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่ผ่านการรับรอง GAP ของกรมวิชาการเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ยังไม่ผ่านการรับรอง GAP

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.9 และเพศหญิง ร้อยละ 9.1 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 เพศของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

เพศ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ชาย	40	90.9
หญิง	4	9.1
รวม	44	100.0

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 36.95 ปี อายุสูงสุด 56 ปี ต่ำสุด 25 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 65.9 รองลงมา คือ มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 18.2 และมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ร้อยละ 6.8 และมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 9.1 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 อายุของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

อายุ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
21 – 30	8	18.2
31 – 40	29	65.9
41 – 50	3	6.8
มากกว่า 50	4	9.1
รวม	44	100.0

อายุต่ำสุด 25 ปี	อายุสูงสุด 56 ปี
อายุเฉลี่ย 36.95 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.24 ปี

ผลการศึกษา พบว่า จำนวนเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 63.6 รองลงมา จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 27.3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 9.1 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ระดับการศึกษา	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	28	63.6
ประถมศึกษาปีที่ 4	12	27.3
ประถมศึกษาปีที่ 6	4	9.1
รวม	44	100.0

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 7,477.27 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้สูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน ต่ำสุด 3,500 บาทต่อเดือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 47.7 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 31.8 และมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,001 – 15,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 20.5 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	14	31.8
5,001 - 10,000	21	47.7
มากกว่า 10,000 บาท	9	20.5
รวม	44	100.0

รายได้ต่ำสุดคือ 3,500 บาท

รายได้สูงสุดคือ 15,000 บาท

รายได้เฉลี่ยคือ 7,477.27 บาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,275.98 บาท

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.80 คน มีจำนวนสมาชิกสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน ร้อยละ 52.3 รองลงมา คือจำนวน 3-4 คน ร้อยละ 40.9 และจำนวน 5-6 คน ร้อยละ 6.8 ส่วนแรงงานผลิตผัก พบว่า มีแรงงานเฉลี่ย 2.64 โดยมีแรงงานสูงสุด 5 คน ต่ำสุด 1 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงาน 1-2 คน ร้อยละ 52.3 รองลงมา มีสมาชิก 3-5 คน และมีจำนวนสมาชิก 5-6 ร้อยละ 6.8 (ตารางที่ 27 และ 28)

ตารางที่ 27 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1 - 2	23	52.3
3 - 4	18	40.9
5 - 6	3	6.8
รวม	44	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุดคือ 1 คน จำนวนสมาชิกสูงสุดคือ 6 คน

ค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครอบครัวคือ 2.80 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.11 คน

ตารางที่ 28 จำนวนแรงงานผลิตผักของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

จำนวนแรงงานผลิตผัก (คน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1 - 2	24	54.6
3 - 4	17	38.6
5 - 6	3	6.8
รวม	44	100.0

จำนวนแรงงานต่ำสุดคือ 1 คน จำนวนแรงงานสูงสุดคือ 5 คน
 ค่าเฉลี่ยจำนวนแรงงานคือ 2.64 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 คน

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 7.80 ไร่ โดยมีพื้นที่สูงสุด 10 ไร่ต่ำสุด 1 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร 6- 10 ไร่ ร้อยละ 45.5 รองลงมาคือจำนวน 1 - 5 ไร่ ร้อยละ 43.2 และมีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 11.4 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1 - 5	19	43.2
6 - 10	20	45.5
มากกว่า 10	5	11.4
รวม	44	100.0

ขนาดพื้นที่ต่ำสุดคือ 1 ไร่ ขนาดพื้นที่ต่ำสูงสุดคือ 16 ไร่
 ค่าเฉลี่ยขนาดพื้นที่ต่ำคือ 7.80 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.91 ไร่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันนานเฉลี่ย 6.75 ปี อาศัยอยู่สูงสุด 8 ปี ต่ำสุด 4 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบัน 6 - 8 ปี ร้อยละ 72.3 และอาศัยนาน 3 - 5 ปี ร้อยละ 22.7 (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัจจุบัน (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3 - 5	10	22.7
6 - 8	34	72.3
รวม	44	100.0

ระยะเวลาต่ำสุดคือ 4 ปี ระยะเวลาสูงสุดคือ 8 ปี
ค่าเฉลี่ยระยะเวลาคือ 6.75 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.31 ปี

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเฉลี่ย 7.32 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันนาน 7 - 10 ปี ร้อยละ 63.6 รองลงมา 3 - 6 ปี ร้อยละ 27.2 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 9.1 ปี (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนถึงปัจจุบัน (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3 - 6	12	27.2
7 - 10	28	63.6
มากกว่า 10	4	9.1
รวม	44	100.0

ระยะเวลาต่ำสุด 4 ปี ระยะเวลาสูงสุด 16 ปี
ค่าเฉลี่ยระยะเวลา 7.32 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.53 ปี

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ 2 ปี ร้อยละ 75.0 และมีระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ 1 ปี ร้อยละ 25.0 (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ระยะเวลาที่ทำการปลูกพืชผักปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1	11	25.0
2	33	75.0
รวม	44	100.0

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยเฉลี่ย 6.59 ปี เป็นสมาชิกสูงสุด 8 ปี และต่ำสุด 4 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย 7-8 ปี ร้อยละ 72.7 รองลงมาคือ เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย 5-6 ปี ร้อยละ 18.2 และเป็นสมาชิกของ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย 3-4 ปี ร้อยละ 9.1 (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3-4	4	9.1
5-6	8	18.2
7-8	32	72.7
รวม	44	100.0

ระยะเวลาดำต่ำสุดคือ 4 ปี ระยะเวลาดำสูงสุดคือ 8 ปี
ค่าเฉลี่ยระยะเวลาคือ 6.59 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.21 ปี

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 6.68 ครั้งต่อปี มากที่สุด 13 ครั้งต่อปี ต่ำสุด 4 ครั้งต่อปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร 6-10 ครั้งต่อปี ร้อยละ 97.7 และได้รับการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่การเกษตรมากกว่า 11-15 ครั้งต่อปี ร้อยละ 2.3 (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ระยะเวลาที่ได้การรับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตรของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ได้การรับการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่การเกษตร (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
6 - 10	43	97.7
11 - 15	1	2.3
รวม	44	100.0

ระยะเวลาต่ำสุดคือ 4 ครั้ง/ปี ระยะเวลาสูงสุดคือ 13 ครั้ง/ปี
ค่าเฉลี่ยระยะเวลาคือ 6.68 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.61 ครั้ง/ปี

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายผักให้พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 52.3 นำไปจำหน่ายเองบ้างบางครั้ง ร้อยละ 31.8 และแหล่งอื่นๆ ร้อยละ 15.9 (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 แหล่งจำหน่ายผักของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ระยะเวลาที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
พ่อค้ารับซื้อ	23	52.3
จำหน่ายเองบ้างบางครั้ง	14	31.8
อื่นๆ	7	15.9
รวม	44	100.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม

ผลการศึกษาในตารางที่ 36 ได้ผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมคือการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชให้น้อยที่สุด ตอบผิด ร้อยละ 54.5 และตอบถูกต้องร้อยละ 45.5
2. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม คือการเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุกขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตอบถูกต้อง ร้อยละ 70.5 และตอบผิดร้อยละ 29.5

3. เกษตรกรที่จะทำการปลูกพืชผักในระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี ตอบถูกต้องร้อยละ 59.1 และตอบผิดร้อยละ 40.9
4. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกเท่ากับผู้บริโภค ตอบผิดร้อยละ 56.8 และตอบถูกต้อง ร้อยละ 46.2
5. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชผักโดยให้เลิกใช้สารเคมีทุกประเภท ตอบผิด ร้อยละ 54.7 และตอบถูกต้อง ร้อยละ 45.3
6. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมก็คือระบบการเกษตรอินทรีย์นั่นเอง ตอบผิดร้อยละ 81.8 และตอบถูกต้อง ร้อยละ 18.2
7. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าระบบการเกษตรแบบอื่นๆ ตอบผิดร้อยละ 56.8 และตอบถูกต้อง ร้อยละ 43.2
8. เกษตรกรที่ใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมเท่านั้น ที่จะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการหลวง ตอบถูกต้อง และตอบผิด ร้อยละ 50.0 เท่าๆ กัน
9. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ทำให้มีรายได้มากขึ้นสุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเกษตรกรที่ปลูกพืชผักที่ใช้วิธีการอื่นๆ ตอบผิด ร้อยละ 52.3 และตอบถูกต้องร้อยละ 47.7
10. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม จะช่วยในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้ดีกว่าการเกษตรในระบบอื่นๆ ตอบผิดร้อยละ 65.9 และตอบถูกต้อง ร้อยละ 34.1

ตารางที่ 36 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมคือการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชให้ใช้น้อยที่สุด	20 (45.5)	24 (54.5)
2. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม คือการเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุกขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค	31 (70.5)	13 (29.5)
3. เกษตรกรที่จะทำการปลูกพืชผักในระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี	26 (59.1)	18 (40.9)

ตารางที่ 36 (ต่อ) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
4. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกเท่ากับผู้บริโภค	19 (43.2)	25 (56.8)
5. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชผักโดยให้เลิกใช้สารเคมีทุกประเภท	19 (43.2)	25 (56.8)
6. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมก็คือระบบการเกษตรอินทรีย์นั่นเอง	8 (18.2)	36 (81.8)
7. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าระบบการเกษตรแบบอื่นๆ	19 (43.2)	25 (56.8)
8. เกษตรกรที่ใช้ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมเท่านั้น ที่จะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการหลวง	22 (50.0)	22 (50.0)
9. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ทำให้มีรายได้มากขึ้นสุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเกษตรกรที่ปลูกพืชผักที่ใช้วิธีการอื่นๆ	21 (47.7)	23 (52.3)
10. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะช่วยในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้ดีกว่าการเกษตรในระบบอื่นๆ	15 (34.1)	29 (65.9)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

ผลการศึกษาในตารางที่ 37 พบว่า เกษตรกรทั้งหมดไม่มีการปฏิบัติในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ ในประเด็น

1. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำการปลูกพืชผัก ท่านได้นำสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ มาหาอาหารหรือกินหญ้าในบริเวณแปลงปลูกพืชผัก
2. การพรวนดิน หรือพลิกผิวดิน เกษตรกรใช้วัวควายเป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยในการไถคราดดิน
3. น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยต่อเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ โดยหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน
4. ในการเก็บรักษาพืชผัก เกษตรกรได้จัดบริเวณหรือสถานที่ที่สามารถ ควบคุมความเย็นที่เหมาะสมให้คงที่ได้ตลอดเวลา

เกษตรกรทั้งหมดมีการปฏิบัติในประเด็น

1. เกษตรกรได้ทำการถางวัชพืช หรือต้นไม้เล็กๆ โดยรอบแปลงปลูก เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา
2. ก่อนลงแปลงเพาะปลูก เกษตรกรได้แต่งการด้วยเครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ที่สะอาดอยู่เสมอ
3. ในการเก็บ หรือจับพืชผล เกษตรกรใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและ ป้องกันการชำรุดหรือเสียหาย

ส่วนการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านการรอกการบรรจุ หรือรอกการขนย้ายบริเวณที่ทำการบรรจุ หรือเก็บ มีการรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวดเสมอ มีการปฏิบัติ ร้อยละ 65.9 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 34.1 และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกชนิดเดียวกันมาเป็นเวลานานหลายปี ร้อยละ 56.8 และร้อยละ 43.2

ตารางที่ 37 การปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านได้ทำการปลูกพืชผัก โดยปลูกชนิดเดียวกันมาเป็นเวลานานหลายปี	19 (43.2)	25 (56.8)
2. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำการปลูกพืชผัก ท่านได้นำสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ มาหาอาหารหรือกินหญ้าในบริเวณแปลงปลูกพืชผัก	0 (0.0)	44 (100.0)
3. ในการพรวนดิน หรือพลิกผิวดิน ท่านใช้วัวควายเป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยในการไถคราดดิน	0 (0.0)	44 (100.0)
4. น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยต่อเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ โดยหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน	0 (0.0)	44 (100.0)
5. โดยปกติ ท่านได้ทำการถางวัชพืช หรือต้นไม้เล็กๆ โดยรอบแปลงปลูก เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา	44 (100.0)	0 (0.0)
6. ก่อนลงแปลงเพาะปลูก ท่านได้แต่งการด้วยเครื่องนุ่งห่มและ เครื่องใช้ที่สะอาดอยู่เสมอ	44 (100.0)	0 (0.0)

ตารางที่ 37 (ต่อ) การปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
7. ในการเก็บ หรือจับพืชผล ท่านใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและ ป้องกัน การช้ำหรือเสียหาย	44 (100.0)	0 (0.0)
8. ในขณะที่รอการบรรจุ หรือรอการขนย้ายบริเวณที่ทำการบรรจุ หรือเก็บ มี การรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวดเสมอ	29 (65.9)	15 (34.1)
9. ในการเก็บรักษาพืชผัก ท่านได้จัดบริเวณหรือสถานที่ที่มีสามารถ ควบคุม ความเย็นที่เหมาะสมให้คงที่ได้ตลอดเวลา	0 (0.0)	44 (100.0)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืชในการปลูก ผักที่เหมาะสมกับสภาพของดินที่จะปลูกเป็นบางครั้ง ร้อยละ 56.8 และคัดเลือกทุกครั้ง ร้อยละ 43.2 (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 การคัดเลือกในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ	
	ทุกครั้ง	บางครั้ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ในการปลูกผัก ท่านได้ทำการคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืช ที่ เหมาะสมกับสภาพของดินที่จะปลูกหรือไม่	19 (43.2)	25 (56.8)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำความสะอาดทุกครั้งเมื่อนำพืชผักออกจาก แปลง ก่อนบรรจุในภาชนะเพื่อรอการขนย้ายหรือขาย ด้วยน้ำสะอาดเสมอ ร้อยละ 72.7 และใน การนำพืชออกจากแปลง ใช้ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำ ความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ ร้อยละ 61.4 และทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก ร้อยละ 56.8 แต่เกษตรกรหรือบุคคลที่ ทำ การล้างส่วนใหญ่ล้างหรือบรรจุพืชผักได้สวมถุงมือที่สะอาดหรือทำความสะอาดมือก่อนการทำงาน บางครั้ง ร้อยละ 63.5 (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 การทำความสะอาดในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก บ่อยครั้ง มากน้อยเพียงใด	25 (56.8)	17 (38.6)	2 (4.5)
2. ในการนำพืชออกจากแปลง ท่านใช้ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำ ความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ	27 (61.4)	17 (38.6)	0 (0.0)
3. เมื่อนำพืชผักออกจากแปลง ก่อนบรรจุในภาชนะเพื่อการ ขนย้ายหรือขาย ท่านได้ทำการล้างพืชผักเหล่านั้น ด้วยน้ำสะอาด เสมอ	32 (72.7)	12 (27.3)	0 (0.0)
4. เกษตรกรหรือบุคคลที่ทำการล้างหรือบรรจุพืชผัก ได้สวมถุง มือที่สะอาดทุกครั้ง หรือทำความสะอาดมือก่อนการทำงานทุก ครั้ง	0 (0.0)	28 (63.5)	16 (36.4)

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเกษตรกรทั้งหมด ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีในการเพาะปลูกระบบเกษตรดี
ที่เหมาะสม ไม่ใช้สารเคมีเพื่อช่วยกำจัดแมลง และไม่ใช้สารอื่นๆ เช่น จุลินทรีย์ช่วยในการเพาะ
ปลูก ส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูกพืชผัก พบว่า ไม่มีการใช้ร้อยละ 47.7 รองลงมา
ร้อยละ 29.5 มีการใช้น้อย และร้อยละ 27.2 มีการใช้ปานกลาง (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 การใช้สารต่างๆ ในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	การปฏิบัติ			
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
1. ในการปลูกผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านยังคงใช้ปุ๋ยเคมีช่วยในการเพาะปลูกหรือไม่ระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	44 (100.0)
2. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูกพืชผักมากน้อย ในระดับใด	0 (0.0)	10 (22.7)	13 (29.5)	21 (47.7)
3. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม มาใช้ ท่านต้องใช้สารเคมีเพื่อช่วยกำจัดแมลง มากน้อยใน ระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	44 (100.0)
4. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมาใช้ ท่านต้องใช้สารอื่นๆ เช่น จุลินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูก มากน้อยในระดับใด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	44 (100.0)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบและรับรองเมล็ดพันธุ์ที่นำมาใช้ว่าปลอดจากสารปนเปื้อนในระดับที่ปลอดภัย ร้อยละ 97.7 และมีการตรวจสอบรับรองเป็นบางครั้ง ร้อยละ 2.3 (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 การคัดเลือกในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
เมล็ดพันธุ์ที่นำมาใช้ ได้ผ่านการตรวจสอบหรือรับรองว่าปลอด จากสารปนเปื้อนในระดับที่ปลอดภัยทุกครั้ง	0 (0.0)	1 (2.3)	43 (97.7)

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความสะอาดหรือความปลอดภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ ได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่การเกษตรทุกครั้ง ร้อยละ 81.8 และปรึกษาเป็นบางครั้ง ร้อยละ 18.2 (ตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ความถี่การขอรับคำปรึกษาในด้านการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ประเด็นคำถาม	ปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	บางครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)
เมื่อท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับความสะอาดหรือความปลอดภัย ท่านได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง	36 (81.8)	8 (18.2)	0 (0.0)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูล ระหว่าง กลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP

ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP (group1) และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP (group2) พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกันทางสถิติทุกประเด็นในทุกประเด็น (ตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP (group1) และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP (group2)

ประเด็นคำถาม	Mean Group1	Mean Group2	t
1. ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมคือการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชให้ใช้น้อยที่สุด	1.55	1.45	.987
2. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม คือการเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุกขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค	1.73	1.70	.335
3. เกษตรกรที่จะทำการปลูกพืชผักในระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี	1.55	1.59	-.479
4. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกเท่ากับผู้บริโภค	1.50	1.43	.732
5. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชผักโดยให้เลิกใช้สารเคมีทุกประเภท	1.55	1.43	1.235
6. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมก็คือระบบการเกษตรอินทรีย์นั่นเอง	1.23	1.18	.662
7. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าระบบการเกษตรแบบอื่นๆ	1.41	1.43	-.270
8. เกษตรกรที่ใช้ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมเท่านั้น ที่จะได้รับการช่วยเหลือจากโครงการหลวง	1.60	1.50	1.071
9. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ทำให้มีรายได้มากขึ้น สุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเกษตรกรที่ปลูกพืชผักที่ใช้วิธีการอื่นๆ	1.84	1.61	1.488
10. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะช่วยในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้ดีกว่าการเกษตรในระบบอื่นๆ	1.48	1.34	1.504

ผลการเปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม ระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP (group1) และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP (group2) พบว่า ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีวิธีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันสถิติ ยกเว้น การทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก และใช้ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 การเปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสม ระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP (group1) และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP (group2)

ประเด็นคำถาม	Mean Group1	Mean Group2	t
1. ท่านได้ทำการปลูกพืชผัก โดยปลูกชนิดเดียวกันมาเป็นเวลานานหลายปี	1.45	1.43	-.233
2. ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำการปลูกพืชผัก ท่านได้นำสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ มาหาอาหารหรือกินหญ้าในบริเวณแปลงปลูกพืชผัก	1.00	1.00	not available
3. ในการพรวนดิน หรือพลิกผิวดิน ท่านใช้วัวควายเป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยในการไถคราดดิน	1.00	1.00	not available
4. น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยต่อเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ โดยหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน	1.00	1.00	not available
5. โดยปกติ ท่านได้ทำการวางวัชพืช หรือต้นไม้อื่นๆ โดยรอบแปลงปลูก เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา	2.00	2.00	not available
6. ก่อนลงแปลงเพาะปลูก ท่านได้แต่งการด้วยเครื่องนุ่งห่มและ เครื่องใช้ที่สะอาดอยู่เสมอ	2.00	2.00	not available
7. ในการเก็บ หรือจับพืชผล ท่านใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและ ป้องกันการชำรุดหรือเสียหาย	2.00	2.00	not available
8. ในขณะรอการบรรจุ หรือรอการขนย้ายบริเวณที่ทำการบรรจุ หรือเก็บ มีการรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวดเสมอ	1.64	1.66	.219
9. ในการเก็บรักษาพืชผัก ท่านได้จัดบริเวณหรือสถานที่ที่สามารถ ควบคุมความชื้นที่เหมาะสมให้คงที่ได้ตลอดเวลา	1.00	1.00	not available
10. ในการปลูกผัก ท่านได้ทำการคัดเลือกประเภทและชนิดพันธุ์พืช ที่เหมาะสมกับสภาพของดินที่จะปลูกหรือไม่	2.34	2.43	1.054
11. ท่านทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด	2.31	2.52	2.042*

ตารางที่ 44 (ต่อ) การเปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ระหว่างกลุ่มที่ผ่านการรับรอง GAP (group1) และกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP (group2)

ประเด็นคำถาม	Mean Group1	Mean Group2	Sig.
12. ในการนำพืชออกจากแปลง ท่านใช้ภาชนะบรรจุที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วเสมอ	2.41	2.61	2.096*
13. เมื่อนำพืชผักออกจากแปลง ก่อนบรรจุในภาชนะเพื่อรอการขนย้ายหรือขาย ท่านได้ทำการล้างพืชผักเหล่านั้น ด้วยน้ำสะอาดเสมอ	2.70	2.73	.349
14. เกษตรกรหรือบุคคลที่ทำการล้างหรือบรรจุพืชผัก ได้สวมถุงมือที่สะอาดทุกครั้ง หรือทำความสะอาดมือก่อนการทำงานทุกครั้ง	1.72	1.64	-.985
15. ในการปลูกผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านยังคงใช้ปุ๋ยเคมีช่วยในการเพาะปลูกหรือไม่ระดับใด	1.00	1.00	not aviable
16. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ท่านต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูกพืชผักมากน้อยในระดับใด	2.02	1.75	-1.509
17. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมาใช้ ท่านต้องใช้สารเคมีเพื่อช่วยกำจัดแมลง มากน้อยในระดับใด	1.00	1.00	not aviable
18. ในการปลูกพืชผักโดยใช้ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมาใช้ ท่านต้องใช้สารอื่นๆ เช่น จุลินทรีย์ช่วยในการเพาะปลูก มากน้อยในระดับใด	1.00	1.00	not aviable
19. เมล็ดพันธุ์ที่ท่านนำมาใช้ ได้ผ่านการตรวจสอบหรือรับรองว่าปลอดจากสารปนเปื้อนในระดับที่ปลอดภัยทุกครั้ง	1.01	1.02	.483
20. เมื่อท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับความสะอาดหรือความปลอดภัย ท่านได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง	2.79	2.82	.368

Not Aviable = เนื่องจาก group 1 และ group 2 มีค่าเท่ากัน โปรแกรมคำนวณไม่สามารถคำนวณได้

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติในการผลิตผักตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.638 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

สรุปว่า เพศของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

เพศ	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
ชาย	74 (56.9)	40 (30.8)	114 (87.7)
หญิง	12 (9.2)	4 (3.1)	16 (12.3)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = .638$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$\chi^2_{(1, 0.05)} = 3.841$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร คีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.401 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 2 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

สรุปว่า อายุของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรคีที่เหมาะสม (ตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรคีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

อายุ (ปี)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
21 - 30	12 (9.2)	8 (6.2)	20 (15.4)
31 - 40	53 (40.8)	29 (22.3)	82 (63.1)
มากกว่า 40	21 (16.2)	7 (5.4)	28 (21.5)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 1.401$$

$$\chi^2_{(2, 0.05)} = 5.991$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.124 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

สรุปว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ระดับการศึกษา	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
ไม่ได้รับการศึกษา	52 (40.0)	28 (21.5)	80 (61.5)
ได้รับการศึกษา	34 (26.2)	16 (12.3)	16 (12.3)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.124$$

$$\chi^2_{(1, 0.05)} = 3.841$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรมกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.036 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df=2$ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

สรุปว่า ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรมของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรมกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรกรม (ปี)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
3 - 6	24 (18.5)	12 (9.2)	36 (2.7.7)
7 - 10	55 (42.3)	28 (21.5)	83 (63.8)
มากกว่า 10	7 (5.4)	4 (3.1)	11 (8.5)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.036$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$\chi^2_{(2, 0.05)} = 5.991$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.006 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จาก ตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

สรุปว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติกรเกษตรดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 49)

ตารางที่ 49 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง หนองหอย (ปี)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
3 - 6	24 (18.5)	12 (9.2)	36 (27.7)
มากกว่า 6	62 (47.7)	32 (24.6)	94 (72.3)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.006$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$\chi^2_{(1, 0.05)} = 3.841$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการคุณภาพที่ดีกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.799 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

สรุปว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการคุณภาพที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ การเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 50)

ตารางที่ 50 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการคุณภาพที่ดีกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ระดับความรู้เกี่ยวกับระบบ การจัดการคุณภาพที่ดี	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
มีความรู้น้อย	9 (6.5)	7 (5.4)	16 (12.3)
มีความรู้มาก	77 (59.2)	37 (28.5)	114 (87.7)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.799$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$\chi^2_{(1, 0.05)} = 3.841$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.877 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df=2 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

สรุปว่า รายได้ต่อเดือนของครอบครัวการจัดการคุณภาพที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 51)

ตารางที่ 51 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

รายได้ของครอบครัว (บาท/เดือน)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
ไม่เกิน 5,000	22 (16.9)	14 (10.8)	36 (27.7)
5,001 – 10,000	41 (31.5)	21 (16.2)	62 (47.7)
10,001 – 15,000	23 (17.7)	9 (6.9)	32 (24.6)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.877$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$\chi^2_{(2, 0.05)} = 5.991$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่เพาะปลูกกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.829 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df=2$ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

สรุปว่า ขนาดพื้นที่เพาะปลูกไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 52)

ตารางที่ 52 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่เพาะปลูกกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ขนาดพื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
1-5	28 (21.5)	19 (14.6)	47 (36.2)
6-10	36 (27.7)	20 (15.4)	56 (43.1)
มากกว่า 10	22 (16.9)	5 (3.8)	27 (20.8)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 3.829$$

$$\chi^2_{(2, 0.05)} = 5.991$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.190 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

สรุปว่า ความตระหนักผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติกรเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (ตารางที่ 53)

ตารางที่ 53 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

ความตระหนักต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
ตระหนัก	45 (34.6)	29 (22.3)	74 (56.9)
ไม่ตระหนัก	41 (31.5)	15 (11.5)	56 (43.1)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 2.190$$

$$\chi^2_{(1, 0.05)} = 3.841$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งรับซื้อผลผลิตกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 18.715 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 7.815

สรุปว่า แหล่งรับซื้อผลผลิตมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรดีที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 54)

ตารางที่ 54 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งรับซื้อผลผลิตกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

แหล่งรับซื้ออื่น	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
โครงการหลวง	26 (20.0)	0 (0.0)	26 (20.0)
พ่อค้าคนกลาง	24 (18.5)	23 (17.7)	47 (36.2)
จำหน่ายด้วยตนเอง	21 (16.2)	14 (10.8)	35 (26.9)
อื่นๆ	15 (11.5)	7 (5.4)	22 (16.9)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 18.715^*$$

$$\chi^2_{(3, 0.05)} = 7.815$$

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 109.708 เมื่อเทียบกับค่าไค-สแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 2$ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

สรุปว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 54)

ตารางที่ 55 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกร

จำนวนครั้งที่ติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ (ครั้งต่อปี)	การปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ผ่าน GAP (ร้อยละ)	ไม่ผ่าน GAP (ร้อยละ)	
ไม่เกิน 5	0 (0.0)	11 (8.5)	11 (8.5)
6 - 10	4 (3.1)	32 (24.6)	36 (27.7)
มากกว่า 10	82 (63.1)	1 (0.8)	83 (63.8)
รวม	86 (66.2)	44 (33.8)	130 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 109.708^*$$

$$\chi^2_{(2, 0.05)} = 5.991$$

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรมีปัญหาทางด้านราคาจำหน่ายผลผลิตการเกษตรที่มีราคาต่ำกว่าที่คาดไว้ เนื่องจากผลผลิตบางส่วนไม่ได้มาตรฐานของกระบวนการผลิตระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานจึงขายได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาประกัน
2. เกษตรกรอยากให้มีการนำสิ่งที่เป็นที่ใช้ในการเกษตร มาจำหน่ายให้กับเกษตรกร ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด เช่น สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลง ปุ๋ย และเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น
3. เจ้าหน้าที่การเกษตรควรมีการจัดอบรม พบปะ กับเกษตรกรที่ยังไม่ผ่านระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความผูกพัน ความเข้าใจ และสามารถดูแลกลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่ผ่านระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมได้ดียิ่งขึ้น
4. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงควรรับประกันราคาผลผลิตที่ผ่านเกณฑ์ระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสูงกว่าราคาตลาดเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับเกษตรกร
5. ในอนาคตควรมีการผลักดันให้รัฐบาลออกเอกสารสิทธิถือครองที่ดินให้กับเกษตรกร ที่ผ่านระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพื่อให้เกษตรกร ปฏิบัติตามระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมได้อย่างยั่งยืน